

Vlaanderen
is ondernemen

Toelichtingsdocument Thematische ICON projecten Artificiële Intelligentie en Cybersecurity

Versie voor AI-ICON 2021 en CS-ICON 2021

Inleiding

Dit toelichtingsdocument is een aanvulling op het [toelichtingsdocument voor ICON-projecten \(versie mei 2020\)](#) en het [toelichtingsdocument voor Thematische ICON-projecten \(versie juni 2020\)](#) voor de 2021 oproepen voor Thematische ICON-projecten Artificial Intelligence (AI-ICON 2021) en Cybersecurity (CS-ICON 2021). Hierbij hebben meer specifieke toelichtingsdocumenten steeds voorrang over meer algemene toelichtingsdocumenten.

Situering AI-ICON oproepen

Met het Vlaams Beleidsplan Artificial Intelligence (VR 2019 2203 DOC.0318/1QUATER), op 22 maart 2019 goedgekeurd door de Vlaamse regering, wil Vlaanderen 32 miljoen euro per jaar investeren in artificiële intelligentie.

Het beleidsplan bestaat uit drie luiken die elkaar aanvullen en versterken: (i) een onderzoeksluik, gericht op versterking van top AI-strategisch basisonderzoek in Vlaanderen, (ii) een implementatieluik, gericht op implementatie in het Vlaamse bedrijfsleven, en (iii) een luik flankerend beleid, gericht op bewustmaking, opleiding en ethische omkadering.

Het onderzoeksluik wordt concreet ingevuld met het onderzoeksprogramma Artificial Intelligence (AI) Vlaanderen¹ (VR 2019 2806 DOC.0952/1BIS), op 28 juni 2019 goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het onderzoeksprogramma focust op vier grote uitdagingen: (i) data science -- hybrid, automated, trusted, and actionable / help to make complex decisions, (ii) real-time & energie-efficiënte AI / extract and process information at the edge, (iii) multi-actor collaboratieve AI / interact autonomously with other decision-making entities en (iv) human-like AI / communicate and collaborate seamlessly with humans. Het onderzoeksprogramma focust op de toepassingsgebieden gezondheid, industrie 4.0 en overheid & burgers.

Het implementatieluik² voorziet onder meer een inzet van het ICON instrument door VLAIO om onderzoeksresultaten op vlak van artificiële intelligentie te vertalen naar het Vlaamse bedrijfsleven.

Situering CS-ICON oproepen

Met het Vlaams Beleidsplan Cybersecurity (VR 2019 2203 DOC.0317/1QUATER), op 22 maart 2019 goedgekeurd door de Vlaamse regering, wil Vlaanderen 20 miljoen euro per jaar investeren in cybersecurity (CS).

Het beleidsplan bestaat uit drie luiken die elkaar aanvullen en versterken: (i) een onderzoeksluik, gericht op het versterken van top strategisch basisonderzoek CS in Vlaanderen, (ii) een implementatieluik, gericht op implementatie in het Vlaams bedrijfsleven, en (iii) een luik flankerend beleid, gericht op sensibilisering, opleidingsaanbod, security & privacy by design.

Het onderzoeksluik wordt concreet ingevuld met het onderzoeksprogramma Cybersecurity Initiative Flanders (VR 2019 1312 DOC.1235/1), op 22 maart 2019 goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het onderzoeksprogramma focust op vier onderzoeklijnen: (i) software- en Applicatiebeveiliging; (ii) kritische beveiligingsdiensten voor diverse platformen; (iii) systeem- en infrastructuurbeveiliging; en (iv) technologische bouwblokken: veilige hardware, cryptografie en veilige communicatie.

¹ <https://airesearchflanders.be/>

² <https://www.digitaletoeekomst.be/>

Het implementatielook³ voorziet onder meer een inzet van het ICON-instrument door VLAIO om onderzoeksresultaten op vlak van cybersecurity te vertalen naar het Vlaamse bedrijfsleven.

AI-ICON 2021 en CS-ICON 2021 oproepen

De AI-ICON 2021 en CS-ICON 2021 oproepen zijn gelijkaardig aan de oproepen van 2020. Op vlak van oproep voor projecten wordt voor AI-ICON 2021 meer focus gelegd op diverse toepassingsgebieden.

In het kader van vereenvoudiging en transparantie, worden een aantal wijzigingen in de modaliteiten en proces voorzien (zie onder).

AI-ICON 2021 oproep voor projecten

De AI-ICON 2021 oproep kadert in het Vlaams Beleidsplan Artificiële Intelligentie en richt zich op thematische ICON-projecten met als thema Artificiële Intelligentie.

De beoogde projecten slaan de brug tussen onderzoeksresultaten op vlak van Artificiële Intelligentie en toepassingen hiervan in het Vlaamse bedrijfsleven.

De beoogde projecten zijn ofwel gerelateerd aan de grote uitdagingen geïdentificeerd in het onderzoeksprogramma Artificiële Intelligentie (AI) Vlaanderen, meer specifiek:

- data science -- hybrid, automated, trusted, and actionable / help to make complex decisions;
- real-time & energie-efficiënte AI / extract and process information at the edge;
- multi-actor collaboratieve AI / interact autonomously with other decision-making entities; en/of
- human-like AI/ communicate and collaborate seamlessly with humans;

ofwel gerelateerd aan andere aspecten van Artificiële Intelligentie, waarbij de definitie van AI volgens de High-Level Expert Group on Artificial Intelligence⁴ richtinggevend is voor wat gezien wordt als AI.

De toepassingsgebieden van de beoogde projecten zijn niet beperkt tot die van het onderzoeksprogramma (gezondheid, industrie 4.0, overheid & burgers), ook andere toepassingsgebieden komen in aanmerking (waaronder maar niet beperkt tot circulaire economie, energie en mobiliteit).

De beoogde projecten bevatten tenminste een dominant aandeel aan activiteiten gerelateerd aan Artificiële Intelligentie in de brede zin (i.e., gaande van activiteiten gerelateerd aan strategisch basisonderzoek zoals kennisverwerving tot activiteiten gerelateerd aan industrieel onderzoek en experimentele ontwikkeling zoals demonstratoren) en dat aandeel is van essentieel belang voor het realiseren van de impact van het project (i.e., gaande van academische valorisatie van onderzoeksresultaten tot economische valorisatie van bedrijfsmatige toepassingen).

Er wordt prioriteit gegeven aan projecten met een grote meerwaarde voor Vlaanderen, aan projecten die sterk aansluiten bij het onderzoeksprogramma AI Vlaanderen, en aan projecten die sterk gerelateerd zijn aan AI. Daarbij wordt gestreefd naar een evenwichtige spreiding over toepassingsgebieden en aanvragers (ook over verschillende AI-ICON oproepen heen).

³ <https://www.digitaletekomst.be/>

⁴ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/definition-artificial-intelligence-main-capabilities-and-scientific-disciplines>

CS ICON-2021 oproep voor projecten

De CS ICON 2021 oproep kadert in het Vlaams Beleidsplan Cybersecurity en richt zich op thematische ICON-projecten met als thema Cybersecurity.

De beoogde projecten slaan de brug tussen onderzoeksresultaten op vlak van Cybersecurity en toepassingen hiervan in het Vlaamse bedrijfsleven.

De beoogde projecten zijn ofwel gerelateerd aan de langetermijntrajecten geïdentificeerd in het onderzoeksluik van het Vlaams Beleidsplan Cybersecurity, meer specifiek:

- veilige software en veilige applicaties;
- beveiligingsdiensten (in de zin van kritische beveiligingscomponenten die men bijna altijd moet integreren in applicaties en platformen);
- Systeem- en infrastructuurbeveiliging; en
- basisbouwblokken waaronder veilige hardware, communicatie en cryptografische algoritmen en protocollen;

ofwel gerelateerd aan andere aspecten van Cybersecurity.

De beoogde projecten bevatten tenminste een dominant aandeel aan activiteiten gerelateerd aan Cybersecurity in de brede zin (i.e., gaande van activiteiten gerelateerd aan strategisch basisonderzoek zoals kennisverwerving tot activiteiten gerelateerd aan industrieel onderzoek en experimentele ontwikkeling zoals demonstratoren) en dat aandeel is van essentieel belang voor het realiseren van de impact van het project (i.e., gaande van academische valorisatie van onderzoeksresultaten tot economische valorisatie van bedrijfsmatige toepassingen).

Er wordt prioriteit gegeven aan projecten met een grote meerwaarde voor Vlaanderen, aan projecten die sterk aansluiten bij het onderzoeksluik van het Vlaams Beleidsplan Cybersecurity, en aan projecten die sterk gerelateerd zijn aan CS. Daarbij wordt gestreefd naar een evenwichtige spreiding over toepassingsgebieden en aanvragers (ook over verschillende CS-ICON oproepen heen).

Budgetten

Voor de AI-ICON 2021 oproep wordt een budget van 5 M euro voorzien uit het Vlaamse Beleidsplan Artificiële Intelligentie. Voor de CS-ICON oproep 2021 wordt een budget van 4 M euro voorzien uit het Vlaamse Beleidsplan Cybersecurity. Met deze budgetten worden zowel de onderzoeksdelen als de bedrijfsdelen van de ICON-projecten gesteund.

Modaliteiten

Het onderzoeksdeel van een thematisch ICON-project wordt gesteund als niet-economische steun aan organisaties voor onderzoek en kennisverspreiding (niet-staatssteun) onder het SBO besluit. Het bedrijfsdeel van een ICON-project wordt gesteund als staatssteun onder het besluit bedrijfssteun samenwerkingsverband.

Hieronder worden de belangrijkste modaliteiten opgelijst. In het kader van vereenvoudiging en transparantie, worden een aantal wijzigingen in de modaliteiten en proces voorzien.

Onderzoeksdeel

Consortium

- Het consortium bestaat wat betreft het onderzoeksdeel uit minstens één Vlaams onderzoekscentrum.
- De bijkomende randvoorwaarden van het SBO-besluit (o.a. over Imec, VITO en VIB) zijn van toepassing.

Bedrijfsdeel

Consortium (bijgestuurd)

Het consortium bestaat wat betreft het bedrijfsdeel uit minimaal drie en maximaal zes bedrijfspartners, waarvan minstens één KMO.

Meer specifiek is bedrijfspartner in deze context te interpreteren als Vlaams bedrijf waaraan door VLAIO steun wordt toegekend. Bijkomend zijn er voorwaarden ingebouwd om een evenwichtige samenstelling van het consortium te vrijwaren (o.a. niet-verbondenheid van bedrijfspartners, beperking van het aandeel in de begroting).

Geen ondernemingen in moeilijkheden (nieuw)

Bedrijfspartners die kwalificeren als onderneming in moeilijkheden (OIM) op datum van indiening zijn onontvankelijk.

Dit kan impliceren dat het project waarin dergelijke bedrijfspartner deelneemt onontvankelijk is.

Uniform steunpercentage (nieuw)

De bedrijfspartners worden gesteund aan een uniform steunpercentage dat voor een KO, MO en GO respectievelijk 60%, 50% en 40% bedraagt.

Dit uniform steunpercentage wordt toegekend op basis van (i) activiteiten die kwalificeren als minstens experimentele ontwikkeling (25%), (ii) een toeslag op basis van de grootte van de bedrijfspartner van 20%, 10% en 0%, en (iii) een toeslag voor samenwerking van 15% (waarvoor samenwerking met een KMO vereist is).

In de rangschikking wordt een voordeel ingebouwd voor projecten waarvan het bedrijfsdeel een sterker onderzoeks karakter heeft, zodat meer uitdagende projecten prioritair gesteund worden.

Minimale steun (nieuw)

De steun aangevraagd door een bedrijfspartner bedraagt minimaal 100 K euro.

Geen onderzoekspartners (nieuw)

Onderzoekspartners kunnen niet opgenomen worden in het bedrijfsdeel.

Projectniveau

Maximale steun (nieuw)

De steun toegekend aan een project bedraagt maximaal 2 M euro (op projectniveau, som onderzoeksdeel en bedrijfsdeel).

Balans (vereenvoudigd)

Het project is gebalanceerd.

De balans van een project wordt gedefinieerd als de relatieve begroting van het onderzoeksdeel/bedrijfsdeel t.o.v. de totale begroting van het project.

Meer specifiek is begroting in deze context te interpreteren als aanvaarde begroting van het door VLAIO gesteunde onderzoeksdeel/bedrijfsdeel.

Het streefcijfer van de balans is 40/60% onderzoeksdeel/bedrijfsdeel. Het onderzoeksdeel bedraagt minimaal 25% van de begroting. Het bedrijfsdeel bedraagt minimaal 50% van de begroting.

De minimale grootte van het onderzoeksdeel en het bedrijfsdeel worden gerespecteerd tijdens de uitvoering.

Ook de andere aspecten vereist voor een balanced partnership (equal level of contribution - ook inhoudelijk - en expertise) blijven vereist.

Vereenvoudigd kostenmodel (nieuw)

De begroting van het project bestaat enkel uit personeelskosten, overheadkosten en werkingskosten.

Meer specifiek volgt dit vereenvoudigd kostenmodel het recent vernieuwde kostenmodel (versie januari 2021) met de onderstaande beperkingen.

- Het aantal gepresteerde uren op jaarbasis voor de berekening van de personeelskosten wordt beperkt tot 1596.
- De werkingskosten worden beperkt tot maximaal 25 K euro per mensjaar.
- Kosten voor externe prestaties (i.e., “onderaannemers”) komen niet in aanmerking. Een uitzondering hierop zijn kosten voor zaakvoerders en meewerkende vennoten alsook zelfstandigen en freelancers met een langdurig formeel engagement met het steunaanvragende bedrijf (i.e., minstens (de intentie tot) 12 opeenvolgende maanden of minstens (de intentie tot) de helft van de duur van het project).
- Investeringskosten komen niet in aanmerking.

IP overdracht

Default wordt intellectuele eigendom gegenereerd in het onderzoeksdeel van het project marktconform overgedragen. In ieder geval heeft deze overdracht een niet-exclusief karakter.

Proces en tijdslijn

Het proces en de tijdslijn van de oproepen worden beperkt bijgestuurd t.o.v. de 2020 oproepen en andere ICON programma's. De belangrijkste wijziging is het inbouwen van een preselectie (gebaseerd op de ervaringen met de AI-ICON 2020 oproep).

De evaluatie van de oproep wordt uitgevoerd door VLAIO. Het beslissingscomité beslist over de eventuele preselectie van de projectvoorstellen en de selectie van de projecten. De opvolging van de gesteunde projecten wordt uitgevoerd door VLAIO.

Hieronder worden de belangrijkste aspecten van het proces en de tijdslijn besproken.

Openstelling (week 7 – 14/2/2021)

De bekendmaking van de oproepen gebeurt door VLAIO (o.a. via de website, via sociale media en via nieuwsbrief VLAIO Netwerk), ondersteund door de verschillende belanghebbenden (o.a. de onderzoeksprogramma's) en Team Bedrijfstrajecten.

Projectgenese

Er worden vanuit VLAIO geen grootschalige initiatieven voorzien ter ondersteuning van de projectgenese (bv. zoals het netwerk-, informatie- en matchmaking event voor de AI-ICON en CS-ICON 2020 oproepen).

De projectgenese wordt ondersteund door de programma-adviseurs van Team Bedrijfstrajecten. Hierbij is speciale aandacht voor het bewerkstelligen van diversiteit in de instroom.

Voorbespreking voor vooraanmelding (week 7 – week 15)

Na de openstelling van de oproepen en voor de deadline voor de vooraanmelding van de projectvoorstellen wordt de mogelijkheid tot voorbespreking voorzien.

Voorbesprekingen in dit stadium zijn vrijblijvend en worden enkel gehouden op expliciete vraag van consortia.

Vooraanmelding (“abstract deadline”, week 15 – 14/4/2021)

De projectvoorstellen worden verplicht vooraangemeld.

De vooraanmelding van een projectvoorstel bestaat uit een abstract (een 15-tal pagina's) op basis van de essentiële kenmerken van het projectvoorstel (o.a. bedrijfspartners en onderzoekspartners, aangevraagde steun, inhoudelijke samenvatting).

Preselectie (week 20 – Beslissingscomité van 20/5/2021)

Het doel van de preselectie is het stroomlijnen van de evaluatie door het beperken van de instroom op basis van de prioriteiten van de oproep (o.a. een evenwichtige spreiding over toepassingsgebieden, zie oproepen voor projecten) en de kwaliteit van de projecten (bv. vermijden dat niet mature projectvoorstellen ingediend worden).

De evaluatiecriteria voor de preselectie bestaan uit (i) de aansluiting met de oproep en (ii) de ingeschatte kwaliteit van het projectvoorstel op basis van de vooraanmelding.

Als resultaat van de preselectie worden projectvoorstellen gepreselecteerd voor een totale aangevraagde steun van maximaal drie keer het beschikbare budget.

De preselectie wordt uitgevoerd door een panel van interne of externe experts en voorgelegd aan het Beslissingscomité.

In het kader van de preselectie kan er inhoudelijke feedback gegeven worden aan de consortia (bv. aanbevelingen voor gepreselecteerde projectvoorstellen, verwijzingen naar andere steunkanalen voor niet-gepreselecteerde projectvoorstellen).

Voorbespreking na vooraanmelding (week 20 – ...)

Na de bekendmaking van de preselectie en voor de deadline voor indiening van de projectvoorstellen wordt de mogelijkheid tot voorbespreking voorzien.

Voorbesprekingen in dit stadium worden gehouden naar aanleiding van de preselectie en/of op expliciete vraag van consortia.

Indiening (“full proposal deadline”, week 33 – 20/8/2021)

De projectvoorstellen worden ingediend via het online indiensysteem

Evaluatie (week 33 – week 50)

Evaluatiecriteria: De evaluatiecriteria bestaan uit (i) de gangbare criteria voor bedrijfssteun (doelstellingen, potentieel om de doelstellingen te bereiken, impact, potentieel om de impact te bereiken, additionaliteit), (ii) de gangbare bijkomende criteria voor ICON-projecten (samenwerking, stap t.o.v. state-of-the-art van het onderzoeksdeel, generisch aspect van het onderzoeksdeel, overeenstemming met de EU kaderregeling – onafhankelijk karakter onderzoeksdeel, daadwerkelijke samenwerking, transfer IP in overeenstemming met de staatssteunregelgeving) en (iii) een bijkomend criterium ter evaluatie van de aansluiting met de oproep. In de context van het uniform steunpercentage wordt bijkomend voorzien (iv) een criterium ter evaluatie van het onderzoeksgehalte van het bedrijfsdeel.

Mondelinge interactie: Mondelinge interactie tussen het consortium en de projectadviseur(s) kan worden georganiseerd.

Advies van externe deskundigen: De projectvoorstellen worden beoordeeld op basis van een advies van externe deskundigen. Dit advies kan georganiseerd worden op niveau van de oproep (bv. een panel van deskundigen dat alle projecten beoordeeld), op niveau van individuele projecten (bv. deskundigen die projecten beoordelen) of als een tussenvorm (bv. gemeenschappelijke deskundigen voor gelijkaardige projecten).

Rangschikking: De evaluatiecriteria worden gescoord, binair (niet steunbaar, steunbaar) of volgens een schaal (bv. niet steunbaar, zwak, goed, zeer goed). De projectvoorstellen worden gerangschikt op basis van de scores voor de verschillende evaluatiecriteria. Als een criterium gescoord wordt als niet-steunbaar wordt het projectvoorstel niet opgenomen in de rangschikking.

Selectie: De projectvoorstellen worden geselecteerd volgens de rangschikking tot uitputting van het budget of tot uitputting van de rangschikking.

Beslissing (week 50 – Beslissingscomité van 16/12/2021)

De selectie wordt voorgelegd aan het Beslissingscomité.

Agentschap
Innoveren & Ondernemen
Koning Albert II-laan 35 bus 12
1030 Brussel
www.vlaio.be